

vsaki čas morali pobirati, kar je slani, toči, pikecu všlo. Povsod tožijo, da bo malo vina in to precej kislo. V mnogih vinogradih gujije grozdje in poka jagodje. Vkljub tolikim nezgodam pa vinska trgovina še vedno stoji. Vino ima staro, slabo ceno; malokdo po njem poprašuje. V Mariboru plačujejo lansko po 60—80 fl. navadno, le izredno dobro nekoliko dražje. Na Ogerskem, v Sremu in na Hrvatskem prodajajo mošt po 18—32 fl. štrtinjak; le na Tirolskem in Laškem je cena pri vinu poskočila.

Kako spoznati, da v platnu ni pavole. Svet je sedaj skoro ves goljufiv in kaže ovo svojo slabo lastnost tudi v tem, da se med platneno prejo meša pavola, kupovalcem pa roba ponuja kot — čisto platno. Gospodinjam, ki se nečejo dati ogoljufati pri nakupovanju platna, svetujemo, naj košček suhega platna pomočijo v olje, potem pa olje močno iz platna izžmeknejo. Skozi nitke, ki so platnene, se potem skozi sveti, pavolnate pa ostanejo bele. Razloček med skozvidnimi in pa belimi nitkami je tako očiten, da se bele (pavolnate) lahko preštejejo.

Pridna kokoš ima v svojem jajčnjaku po 600 jajčic. Od teh iznese v prvem letu 20 jaje, v drugem 120, v tretjem 135 in v četrtem 114. V sledečih letih iznese kokoš vsako leto 20 jaje menje in v devetem letu še k večem kakih 10.

Lepih arabskih zrebcev je ogerska vlada za kobilarjijo v Babelni kupila 5 od turškega sultana in sicer za 7600 fl.

Sejmovi. 9. oktobra v Oplotnici (sv. Barbara), v Pišecah; 10. okt. v Orešju pri Brežicah; 11. okt. v Rađazgivesi; 16. okt. v Apačah, pri sv. Duhu v Ločah, v Račah, pri sv. Križu pri Slatini, pri št. Ilu pri Slov. Gradcu, v Planini, v Beračah.

Dopisi.

Iz Gradca. Vse je tiho v tukajšnjih slov. krogih. Društveno življenje je nehalo že davno. Novih dijakov iz Slovenije letos pride prav pičlo število, imamo tedaj malo upanja, da bi se naše razmere zboljšale. Veselilo nas bi, ko bi došli mnogi vseučiliščniki, ki bi vsaj letos pokazali dejansko edinost ter kako dijaško društvo stvarili, v koje bi zahajal Slovenec in Čeh, Hrvat in Srb, ter nastalo tukaj vseslovansko dijaško društvo. Dijaštvo edino je zmožno dejansko kazati, da še smo, da še živimo v Gradcu. Starci in možaki itak delujejo, vsak na svojem mestu mirno in marljivo na korist naroda. Toliko smo vsaj že dosegli, da Nemeč naš jezik začjenja boljše spoštovati. Resnica je, da višji uradi našemu jeziku ne delajo več tolikih zapreg, kakor pred par leti, resnica pa tudi je in sicer žalostna resnica, da se to vse večkrat

godi pri nižjih uradnikih. Reči pa se tudi mora, da se slov. ljudstvo samo vse premalo briga za svoje narodne pravice. Naš posestnik, naš kmetovalec in obrtnik svoje pravde preveč prepuščajo notarjem in advokatom, ki še sploh po starem kopitu le nemški trudujejo, ker slovensčina zmožni niso ali nje rabiti nečejo. K čemu pa je treba Slovencu na Slovenskem nemških ulog, k čemu neki mu napravljata notar in advokat le nemške prošnje, nemško spisane ugovore? Kaj morda ni znano, da na Slovenskem mora vsak uradnik znati slovenski jezik v govoru in v pismu? Le pogledjmo v svoje dačne kužizice, pogledjmo si prav na tanko druge davkarske spise: plačilne in globne naloge, nazzanila, odloke, opomine itd. in potem gotovo ne bodemo več prašali, se li sme slovensčina pri davkarjih in okrajnih poglavarstvih rabiti. Treba le je, da vsakdor tirja svojo pravico. Tukaj ne velja misliti, da „gospodov“ ne smeš dražiti. Gospodu znajo in morajo znati slovenski in če nižji urad nebi hotel sprejemati in določiljati slov. pisem, pritožimo se lahko pri višji oblastniji v Gradcu. Mnogokrat je že višja oblastnija, ko so naši časniki uradnikom nezmožnost v slovensčini očitali, stvar preiskati dala. Uradnik sicer ni znal in ne zna slovenski, pa kazalo se je, da mu to itak treba ni, ker je pri mnogih uradih na Slovenskem — žali Bog — slovensko pismo, slov. prošnja le — bela vrana. — Dakle Slovenci sami in jihovi notarji in advokati so največ krivi, da se še vedno malo uraduje — slovenski.

Iz Ormuža. (Notarsko namestništvo.)

G. dr. Ivan Geršak, c. kr. notar v Ormužu je od slavne c. kr. okrožne sodnije Celjske imenovan za namestnika odstavljenega g. Karola Höchtl-na v Ljutomeru in je 19. sept. že svojo namestovanje nastopil in bode vsaki petek v Ljutomeru uredoval; v njegovej nenavzočnosti pa bode njegov koncipijent g. Anton Jesih z strankami občeval; to namestovanje se je začelo iz nova, in ni v nobeni zvezi z dosedanjim uradovanjem g. Höchtl-na.

Iz mariborske okolice. (Seidl.) Čudne reči se slišijo zopet o Seidlu. Nedavno je imel v Celju ravns in kavs z Brandstetterjem, sedaj pa ga tlači nova zmotnjava. Neka vdova pri sv. Križu nad Mariborom po imenu Pipus je vsemogočnemu Seidlu dala hranilnične dolžne bukvice in ga naprosila, naj plačuje za njo obresti od 900 gld., koje je vzela iz hranilnice na vinograd v Gajbergu. Obljubila mu je dati vsako leto kolje za obresti namesto denarja, kar je tudi zvesto vsako leto storila. Po stari šegi je rekel Seidl: „wir werden schon machen“; pa vendar je ta gospod pozabil odrajtati one obresti skozi celih 5 let. Bržčas je hranilnica posestnico hotla rubiti! O groza! lasje se ji začno ježiti, kedar sliši, da človekoljubni skrbljivi Seidl še ni krajcarja odrajtal. Ni nam znano, ali je že sitnoba poravnana ali ne. Vendar ta dogodek dokazuje, da se ni veliko zanesti na vsemogočnega Seidla. Pred 3 leti je nek posest-

nik dal 3 goldinarje, da bi se cesarjeva podoba za šolo pri sv. Križu priskrbela. Kdo drug je imel prej prste pri goldinarčkih, kakor Seidl! Ze pred 3 leti je vzel denarje, podobe pa še zdaj ni. Že večkrat so ga opomnili na goldinarčke, pa odlaga ljudem vselej z besedami: wir werden schon machen! Zato smo sedaj primorani misliti: ali ima Seidl že tako slabo pamet, da vse hitro pozabi, ali nima nikoli groša v žepu! Križančan.

Iz Trbovelj. Naša cerkva je vsa v presno malana, svetišče ali presbiterij ima celo nove slikarije. Človek si ne more dovolj nagledati prekrasnih podob sv. evangelistov, presvete Trojice, 4 velikih cerkvenih očakov. Žive barve budijo misli na nebeško svitlobo in lepoto in ponujajo srcu želje in hrepenenje po krasnih prostorih, katere nam je Zveličar pripravil pri svojem Očetu! Sploh slikarije, kakoršne so sedaj v naši cerkvi, dose-gajo svoj pravi cerkveni sveti namen. O kolikokrat se prepuščajo cerkve in kapele za drage denarje nevednim mazačem, da jih namažejo s podobami, ki se vsakemu izobraženemu človeku gnjusijo, ljudstvu pa dober okus pačijo, namesto da bi ga k pobožnosti vzbujale. Nekateri mazači nalašč delajo s slabimi barvami; podobe se brž vsušijo, spremenijo in skrijejo tako, da je zopet mazačev treba in — denarjev! Tako ravnanje ni varčno, ni priporočanja vredno. Boljše storijo tam, kder rajše nekoliko potrpijo, da več denarjev naberejo, potem pa cerkvi omislijo pravi, obstoječi kinč po umetniku, kateri hišo božjo oživi z slikami na presno tako, da se jih oko in srce veseli. Umetnik v tej reči izvrsten, katerega vsem cerkvenim predstojništvom, srenjam in posameznikom priporočujemo, je g. Janez Wolf, akademični slikar v Ljubljani. Tudi Matica slovenska ga hvali v matični knjigi „Slovanstvo“ str. 198. Bodí vse hvalevredni gospod vsem najboljše priporočen!

Franc Kalan, Matija Stagoj,
župan. župnik.

Od Sotle. Kar se tiče dopisa v št. 37. „Sl. Gosp.“, ktereга so nekateri iz Šentpetra v Tagespošti napadali, trdimo, da smo poročali golo resnico! Sedaj še nekaj o naših šolah!

Vedno se je trdilo, da je v ljudskih šolah najbolj treba na to gledati, da se otroci dobro pisati, gladko brati in spretno računati naučé. Ali tega sedaj pri nas ni več; kajti pri letošnji skušnji je nadučitelj otroke najprej izpraševal iz naravoslovja; otroci so morali najprej opice ali „ofe“ in druge štirinogate živali naštetí, potem pa je še prišla „anatomija“ na mizo, in sicer prašalo se je prvič v čem se razločuje človek? Ako bi bili otroci po krščanski izučeni, morali bi gotovo na prvo prašanje odgovoriti v tem, ker ima človek p a m e t n o dušo, žival pa ne in po tem, ker je človeško telo v mnogem oziru popolniše od živinskega itd. ali tega ni bilo slišati, ampak reklo so je, da kaže človek dušne zmožnosti, ker ima velike možgane. Potem se je tudi trdilo, da je človek prva žival, in da

se samo v tem od opice razločuje, ker opica ravno stati ne more! Ako učitelj take reči v ljudskih šolah predaje, naj jih natančneje razlaga, ali jih pa naj pusti, da ne bo otrok pačil. Sicer pa take učene reči nikakor ne sodijo za dvorazredne ljudske šole, ampak za gimnazije in vseučilišča!

Iz Šmarje pri Celju. (Nemškutarija.) Bralec! poglej v prijazno, slovensko Šmarje — v tisto Šmarje, v kojem so pred petimi leti slavni gospodi in veljavni možje; kakor: doktor Vošnjak, državni poslanec, — Skaza, ki se je za napredko slovenščine toliko žrtvoval, — Anderlub, občeno spoštovani župan in načelnik okrajnega zastopa, pošten in junašk Slavjan, enofgasno sklenili in neovrgljivo odločili, da se naj pri Šmarijski vse srenji maternem slovenskem jeziku odpisuje in uraduje. Slava takim narodnjakom! Ali sedanji nemškutarji, zagriznjeni nasprotniki slovenskega jezika in njegovega napredka so v zadnji občinski splošni seji dne 24. septembra t. l. tako hudo na plabega kmeta pritiskali, da je revče privolil, da se bode pri občini (Hochdeutscher St. Mareiner) namesto v slovenskem jeziku, kakor dosihmal, zanaprej v rajskem nemškem jeziku uradovalo. To je šmen-tana zmaga Šmarijskih nemškutarjev!! — Pa menda zato, ker se tem gospodecom slovenščina gabi, katere pravilno nobeden govoriti, nobeden pisati ne umé! Nekateri pa sodijo, brž ko ne eden nemškutarjev hrepeni po službi župana v prihodnji volitvi, da bi zamogel v nemškem jeziku uradovati, ker slovenskega prav ne umé. Tako Slavjan, Slavjana tlači, — naši nasprotniki se pa nam posmehujejo!

Politični ogled.

Turška vojska se je zopet silno krvavo začela med Turki in Srbi ob reki Moravi 28. sept. Zgodaj ob 4. uri je v Deligradu švignila visoko v nebo žareča raketa — znamenje, da se prične boj in v istem trenutku je Črnajev Turke prejel sam pri Boboviškem mostu, ga vzel in prodiral naprej, potem pri Bujmiru in pri Gredetinu. Namen mu je bil prepričati se zastran moči turške vojne in jo popolnem okoliti, kar se mu je tudi popolnem posrečilo, toda premagati Turkov še ni zamogel, ker je teh 110.000 mož s 182 kanoni, katerim ima Črnajev še le kakih 80.000 vojakov s 150 kanoni nasprofi postaviti. Vkljub temu so Srbi ohrabreni po ruskih oficirjih Turke do 11. ure povsod srečno tiščali nazaj, jim vzeli več kanonov in užgali veliko vozov s smodnikom, kar je cele kompanije Turkov uničilo. Okoli dveh je Ahmed-paša priguval 38 novih bataljonov s 66 kanoni in Srbe vstavil; pozno zvečer so se ti vrnoli na svoja stara stališča; od Bujmira in Vukanje so Srbi prišli do soteske pri Tešici, njo zasedli pa na večer od 3 strani napadnjeni zopet zapustili; najbolj srečno se je vojskoval Horvatovič pri Gredetinu in prodl do Krušnje z 18.000 moží. Bile so menjše praske